

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 11. De Antonii Ruisii vitæ primordiis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

conatu Societatis restitutio urgebatur, Francisci Alfari litteris evocatus, se con-
tulit. Nam Marchio Montium-Clarorum, Peruvia Prorex, Alfonso Ribera
Prætorum acti epistolâ reprehenderat, quod suæ præfecturæ tempore Societatis
homines, Divinis Regiisque rebus promovendis ad eam urbem abire per-
mississet, monebatque ut eorum restitutione imprudens factum corrigeret. Præ-
terea Franciscum Alfaram invigilare jusserat in omnem occasionem Societatis ibi-
dem restaurandæ. Eandem rem Senatus Chuquisacensis eidem Alfaro verbis
amplissimis commendarat. Magistratus verò urbis, experimento edoctus, quan-
tum detrimentum Societatis absentia Respublica accepisset, nullum non movebat
lapidem, quo damnum resarciret. Ludovicus Quiniones, Tucumania Prætor, &
Alfonso Ribera Exprætor, rem urgebant ardentissime. Sed ante omnes Episcopus
lamentabatur, post Societatis discessum Indos ferme omnes domi forisque in-
expertos vivere; juventutem fræna licentiæ laxasse; feminas æquæ ac viros corruptos
mores resumpsisse; nullum reperiri, qui noctu moribundos juvare, Æthiopes
curare, ad villas excurrere, Ethnicorum terras adire vellet. Proinde sine fine la-
crymabundus damnabat, in non retinenda Societate, dum abibat, conniventiam
suam. Quæ præterea de ipsamet Societate, deque ejus utilitate deprædicaret, quia
suprà modesti Scriptoris materiam sunt, & exaggerationem sapiunt, nihil est quod
huic operi atroxantur. Rogatus itaque Didacus Torres Provincialis ab tantis viris,
ut præteritæ injuriæ oblitus Socios postliminò afflictissimæ civitati restitueret; ita se
ex animi modestia gessit, ut beneficium potius accipere, quàm dare videretur.
Acceptâ sede, cum de alimentis Episcopus ipse & Alfaram agerent, erecto adole-
scentium seminario, Societatiq; etiam tradito, partim ex Cathedralis Ecclesiæ bo-
nis, partim ex nonis partibus Regi debitæ (quod deinde Rex Catholicus, in Socie-
tatem nostram semper beneficis, ratum habuit) bis mille aureorum censum attri-
buerunt. Sic Societas, per Paraquariam Tucumaniamque, laudem ac præmium
constantia tulit, quæ nullis vexationibus adduci potuerat, ut personale servitium
approbaret: in quo improbando maximè enituit Didaci Torres fortitudo, qui id-
circo sæpè cælestem vindictam populo interminatus fuerat, non vano eventu: nam
sub idem tempus Cordubiæ umbra hominis defuncti, servitio Indorum quondam
abusi, flammis involuta se visendam præbuit, filium iteratis clamoribus obtestans,
ne ipse Indorum servitio abuteretur: præterea pestis miserum in modum grassata,
& Indorum rebellionis nunciata sunt. Quibus malis territi quamplurimi, novis
Alfari legibus interponere se non ausi, injusta servitia non tantum manumiserunt,
sed etiam quidquid operâ Indorum multis retrò annis acquisierant, in ipsos ex æquo
refuderunt. Fuit qui Barbaros abs se vexatos in testamento æquaret filiis, quin-
decim aureorum millibus eis attributis. Alter (ut alios taceam) sex millia aureo-
rum; approbante filio hærede non admodum divite, rependit. Quibusdam verò
adhuc dubitantibus, num standum esset recentibus Alfari decretis, ostensa sunt lit-
teræ Joannis Menachi, Americanæ Sophiæ primipili, Perlini, Didaci Alvarez de
Paz, & aliorum gravissimorum virorum novas leges doctissimis sententiis compro-
bantium. Exinde conscientia liberius expiata, templaque nostra adita sunt. Apud
Barbaros Societatis æstimatio ita invaluit, ut ultrò undequaque ad se pollicendos do-
cendosque ipsi nos accirent. Sic incrementa rerum nostrarum facta sunt, unde de-
trimenta timebantur, Deo per res adversas prosperitatem faciente. Porrò Joannes
Romerus è portu Boni-aëris evocatus, restituta sedi seminarioque præfectus, præ-
teritis urbis offensiones novis beneficiis Christiano more vindicavit.

TANTO promovendæ rei Christianæ obice utcumque amolito, Antonius
Ruifus Montoia è Paraquaria in Guaitania subsidium mittitur: cujus vitæ
primordia lubet statim evolvere, ut prima tanti viri gesta mediis, & media ultimis,
cum pii lectoris voluptate, continuatâ serie cohæreant. Antonium Ruifum Mon-
toiam, Didaci Ruifus Montoia scriptoris celeberrimi sanguine propinquum, uni-
cum opulentæ domus hæredem, Lima Americanarum urbium domina novo Orbi
feliciter produxit. Ejus Pater Christophorus Montoia, è Bætica patrio solo in Indiam

O

navigans,

mania me-
tropolî So-
cietatis fe-
des restitui-
tur.

Prorex Pe-
ruvia resti-
tutioni fa-
vor.

Et Senatus
Chuquisa-
censis.

Necnon Epi-
scopus Tucu-
mania.

Didaci Tor-
res modestia.

Indorum
servitio ab-
utes penun-
tur.

Respiciunt.

Alfari leges
confirmantur.

CAPUT

XI.

De Antonii
Ruifus vitæ
primordiis.

Lima nasci-
tur.

*Bene educa-
tur.*

*Cœlitus illu-
stratur.*

*Mariam ob-
servat.*

*Corpus casti-
gat.*

*Piè medita-
tur.*

*De vitæ sta-
tu deliberat.*

*Litteris dat
operam.*

*Litteris va-
ledicit.*

*Nebulonem
agit.*

Et fœuram.

*Carcere ex
exilio mul-
tatur.*

CAPUT
XII
Antonii
Ruffi vitæ
cōtinuatio.

navigans, Comitis Villarii, Peruvizæ Proregis, favore diu floruit: à quo variis muniis promotus, Rempublicam sæpè cum laude tractavit. Noster Antonius admodum puer è fetidissima cloaca, in quam non sine vitæ periculo inciderat, sumina celeritate eductus, omen accepit se aliquando in cœnum vitiorum omnium prolapsum, Divinâ gratiâ ereptum iri. Quinquennis amissâ matre pædagogo traditus indolem cujuslibet rei capacem ostendit. Cordatis viris idè admirationi erat, quòd sexennis puer non tantum litteras appellaret, sed etiam acutissimis responsis intrincatas quæstiones æquè promptè ac gratiosè enodaret. Sublato jam patre, novenni oborta animo lux est, abditas Cœli merces timorisque Divini pretium clarissimè detegens: ex qualuce primos erga Virginem MARIAM amores, & corpusculi afflictandi desiderium ita hausit, ut in tantula ætate Dei & Regina Cœlorum favorem demeriturus, statutis diebus, Divi Hieronymi exemplo, grandem lapidem sapius in pectus adigeret; & latera cinctu aspero impressis arde acuminibus urgeret: quin & mente Deum orare, nullo in terris magistro, id ætatis puer cœlitus didicisse putatus est. Gustatâ piarum Meditationum ambrosiâ totus exiliens, ac inter suavissimos sensus se ipse non capiens, gaudio exundante, in lacrymas tenerrimorum affectuum colliquecebat. Inter hæc exercitia grandior factus, Franciscanorum Ordinem cogitans, sensit intus ab eâ mente se abstrahi: quare ad Eremicolam se conferens, socium se solitariæ vitæ obrulit. Sed is, immaturum consilium improbens, auctor fuit, ut se Societatis Patribus litteris Latinis erudiendum traderet: datum acceptumque consilium est; tanto tutoris, filiz suæ cum nuptiis destinantis, merore, ut paulò post contabuerit. Tutore mortuo mutavit mores, & vix primis labris libata latinitatis studia fastidians, relictis scholis, sensim sine sensu pietate exuta, licentiæ fræna laxavit. Decimo-septimo ætatis anno adoptari à prædite homine hæredem quærente noluit, ne iterum alterius imperio subderetur. Licentiam ab jocularibus vitiis occæpit; noctu urbem cum tenebrionibus percurrere, Vesperilionem agere, ex una parte turbas moliri, ex altera circitoribus ad tumultum sedandum accurrentibus offendiculo deturbandis; plateas funibus paulò suprâ solum extantibus prætereundis; lapidibus artificiosè suspensis è longinquo civium januas totâ nocte everberare, & id genus lucifugarum ludibria desertæ pietatis documenta fuere. Invalescens vitiis, in aliena domo nocte interceptus, acceptis tribus vulneribus, vix cum vita evasit: obductis cicatricibus denuò se nebulonibus adjungens, obviam habuit aliquot cives in se conjuratos, quos ipse fauciatum præ se agens ad fugam quidem compulit, sed postmodum periculi magnitudinem atrox vulnus ostendit: valetudine iterum recuperatâ, ab hoste alterum vulnus accepit: vix curatum invadit alter ob suspicionem falsam atrectatæ conjugis. Sed in vafore grandi plagâ multato, & mancipio ejus in fugam compulso, discrimini se exemit. Ob has & alias ejusmodi intemperies carcere, vinculis, exilio sæpè multatus, semper amicorum & florentis ætatis favore liber evasit. Vix tamen evitavit discrimen inopinæ aggressionis. Civis honestissimus Æthiopem mancipium Magistratui ob pertinaciam castigandum tradiderat, qui acerbitate flagrorum proritatus juraverat, se quemcumque primò obvium è carcere habuisset mactaturum. Eductus Æthiops occurrit in nostrum Antonium, indubiè feriendum, nisi ex opposito vidisset alterum hominem ad portam templi in genua provolutum, quo fœdum in modum trucidato, ferox parricida suspendium, præ servitute ab se optatum, sibi accivit. Tantis periculis nihil cautiôr factus, cum sua & aliorum pernicio in dies pejora machinabatur: quæ ego singula exequer, nisi elogio brevissimo adolescentiæ suæ tempora ipse descripsisset, cum se Æthnico profaniorum, vanitatum omnium mancipium, & Veneris venerabundum cultorem appellavit. Ut solutiùs fræna omni licentiæ laxaret, triennio integro à Sacramentali criminum Confessione abstinuit.

Sed quamvis sic ageret, nullo die prætermittebat Sacro adesse, & quantum fieri potuit, in sacello Virgini dicato, cui se impensè quotidie commendabat. si id tempus exciperes totus erat in corpore illecebrosè curando. Inter voluptates tamen ne momento quidem temporis vacuus fuit ab verme conscientiam ubique

rodente,